

Katre Kadın

Erzincan Saha Çalışması

D e n e y i m l e r i

ERZİNCAN
KATRE KADIN
Dinçer ve Dayanışma Derneği

Katre Kadın

Erzincan Saha Çalışması
Deneyimleri

Katre Kadın Erzincan Saha Çalışması Deneyimleri/2021

Adres: Atatürk Mah. 353. Sok. İzzet Bey Apt. No:4/5 Merkez/Erzincan

Tel: 0446 223 25 08

Web: katrekadin.com

Twitter: @katrekad

Facebook: katrekadin

Instagram: @katrekadin

ERZİNCAN
KATRE KADIN
Danışma ve Dayanışma Derneği

**HEINRICH
BÖLL
STIFTUNG**
DERNEĞİ TÜRKİYE
TEMSİLCİLİĞİ

"Bu kitapçık Heinrich Böll Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği'nin desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla Katre Kadın Danışma ve Dayanışma Derneği'ne aittir ve Heinrich Böll Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır."

İÇİNDEKİLER

Özet.....	5
Giriş	6
Katre Kadın'ın Misyon ve Vizyonu, Kurumsal Geçmişi	7
Projenin Misyonu.....	9
Yöntem.....	10
Araştırma Arka Planı	11
Araştırma Sorularımız	12
Veri Toplama Süreci.....	14
Mahalle Çalışması.....	16
Şiddet Başvuruları	35
Kurumlara Yapılan Bilgi Edinme Başvuruları.....	45
Analiz ve Öneriler	46

ÖZET

Bu rapor “Erzincan’da Kadınlar Buluşuyor” projesi kapsamında hazırlanmıştır. Projemiz Ocak 2021 ve Kasım 2021 tarihleri arasında Heinrich Böll Stiftung Derneği tarafından desteklenmiştir. Faaliyetlerimiz toplumsal cinsiyet temelli şiddete karşı kapsamlı bir mücadele yürütmek, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Raporumuz Ocak 2021 ve Kasım 2021 tarihleri arasında saha çalışması yaptığımız Kavakyolu ve İzzetpaşa mahallelerinde 600 kadınla yapılan yüz yüze görüşmelere, gözlemlere, toplantılara, kurumlara yapılan bilgi edinme başvurularına ve kadın da(ya)nışma merkezimize başvuran kadınların erkek şiddeti ve patriyarka ile mücadele, deneyim ve paylaşımlarına dayanmaktadır.

Kadınların deneyim ve paylaşımlarının; erkek şiddetinin önlenmesi, şiddete maruz bırakılan kadınların güçlenmesi, mevcut yasalar ve mekanizmalardaki eksikliklerinin ortaya çıkarılması açısından önemli olduğunu düşünüyoruz.

Raporda aktarılan veriler 11 aylık süre zarfında, da(ya)nışma merkezimize gelen şiddet başvurularından ve mahallelerde yapılan anketlerden edinilen niceliksel verilere ve mahallelerde yapılan yüzyüze görüşmelerden ve gözlemlerden elde edilen niteliksel verilere dayanmaktadır. Verilerin elde edilme sürecinde gizlilik ilkesine uygun davrandığımızı, kadınların sınırlarına özen gösterdiğimizi ve genel olarak araştırma etiğine uygun davrandığımızı belirtmek isteriz.

GİRİŞ

Bizler kadın, çocuk ve LGBTİ+ alanında gönüllü olan ve bizzat sahada çalışan feminist kadınlarız. Katre Kadın Oluşumu olarak beş yıldır aldığımız başvuruların sonucunda kadınları bize güvendiğini, giderek güçlendiğini gözlemledik. Gerek yüz yüze, gerekse telefonla aldığımız başvuruların artması sebebiyle ve çalışmalarımızın sürekliliğini sağlamak için bir danışma ve dayanışma merkezi kurmayı hedefledik. Ocak 2019 yılında Katre Kadın Danışma ve Dayanışma Derneği'mizi kurduk.

Katre Kadın Danışma ve Dayanışma Derneği olarak Ocak 2019 yılından bu yana kadın, çocuk ve LGBTİ+ alanında toplumsal cinsiyet eşitliği ve feminist perspektifte çalışmalar yürütüyoruz. Farklı illerdeki kadın örgütleri ve insan hakları alanında çalışan sivil toplum kuruluşlarıyla ortak çalışmalar yapıyoruz. Yaşadığı şiddeti fark eden kadın, çocuk ve LGBTİ+'lara da(ya)nışma merkezimizde hukuki, sosyal, psikolojik destek sağlıyoruz. Şiddete maruz bırakılan hedef kitlemizle çalışırken feminist perspektifle, "mağdurun beyanı esastır" ilkesi doğrultusunda, hiyerarşi kurmadan, kurtarıcı rolüne bürünmeden, yargılamadan, dayanışmayı esas alarak destek sağlıyoruz.

KATRE KADIN'IN MİSYON ve VİZYONU, KURUMSAL GEÇMİŞİ

Vizyonumuz; hedef kitlemiz kadın, çocuk ve LGBTİ+'lar arasında ayırım gözetmeksizin toplumsal farkındalık yaratarak; saha araştırmaları ve izleme/değerlendirme çalışmaları yapmak ve ulusal, uluslararası projeler başlatmak, yürütmek ve bilginin üretilmesi, yaygınlaştırılması ve erişilebilir olmasını sağlamaktır.

Misyonumuz;

- ulusal ve uluslararası yasal hak, düzenleme ve anlaşmaların kadınlar için daha etkin kullanılmasını sağlamak,
- derneğimiz için feminist izleme/değerlendirme çalışmaları için yöntemler geliştirmek,
- hedef kitlemiz yararına barınma, sağlık, eğitim, istihdam, kişisel bakım, cinsel, hukuksal, kültürel, sosyal haklar ve her türlü koruma mekanizmasını oluşturmak ve başvuru merkezlerinin açılmasına katkı sağlamak,
- hedef kitlemizin şiddete karşı güçlendirilmesini, korunmasını sağlamak,
- hedef kitlemiz için araştırmalar yürütmek, savunuculuk yapmak, yazı yazmak, haber yapmak ve yasaların hedef kitlemiz lehine uygulanıp uygulanmadığını takip etmek,
- hedef kitlemizi güçlendirecek yerel, ulusal ve uluslararası projeler yürütmek, iletişim\etkileşim ağları oluşturmak, katılımcı yaklaşımlarla projelerin sürdürülebilirliğini sağlamaktır.

Dernek olarak;

- hedef kitlemizin şiddete karşı güçlendirilmesini, korunmasını sağlamak,
- ulusal ve uluslararası yasal hak, düzenleme ve anlaşmaların kadınlar için daha etkin kullanılmasını sağlamak,

- hedef kitlemiz için araştırmalar yürütmek, savunuculuk yapmak, yazı yazmak, haber yapmak ve yasaların hedef kitlemiz lehine uygulanıp uygulanmadığını takip etmek,
- hedef kitlemizi güçlendirecek yerel, ulusal ve uluslararası projeler yürütmek, iletişim\etkileşim ağları oluşturmak, katılımcı yaklaşımlarla projeleri sürdürülebilirliğini sağlamak,
- derneğimiz için, feminist izleme/değerlendirme çalışmaları için yöntemler geliştirmek

hedeflerimizi gerçekleştirmek için “Erzincan’da Kadınlar Buluşuyor” projesi oluşturulmuştur.

PROJENİN MİSYONU

Proje kapsamında;

- toplumsal cinsiyet eşitliği farkındalığının sağlanması,
- Şiddetin normalleştirilmesine neden olan kabul ve tutumların sorgulanması,
- Şiddetin toplumsal bir sorun olduğu gerçeğinin farkına varılması,
- toplumsal cinsiyet temelli Şiddete karşı kapsamlı bir mŐcadele yŐrŐtŐlmesi,
- kadınların destek alabileceği kurumlar hakkında bilgilendirilmesi amacıyla, iki mahallede hane ziyaretleri ve toplantılar yapılmıştır.

Valilik, belediye ve Erzincan Aile alıŐma ve Sosyal Hizmet İl MŐdŐrlŐđŐ'ne ziyaretler gerçekleştirilmiştir. Şiddet mağdurlarına psikolojik, sosyal, hukuki destek verilmiştir.

YÖNTEM

Ocak 2021 ve Kasım 2021 tarihleri arasında iki mahallede üç kişilik bir ekip tarafından hane ziyaretleri yapılmıştır. Bu ziyaretler sırasında kadınlarla yapılan anket üzerinden niceliksel veri ve kurumlara yapılan bilgi edinme başvurularından niceliksel veri, yüz yüze görüşmeler ve gözlemler üzerinden de niteliksel veri toplanmıştır. Görüşmelerin yanı sıra, da(ya)nışma merkezine gelen kadınların doldurduğu formlar da veri kaynağına dahil edilmiştir. Bu veriler analiz edilerek raporda, savunuculuk önerilerimizle birlikte sunulmuştur.

ARAŞTIRMA ARKA PLANI

Erzincan Sünnilerin ve Alevilerin birlikte yaşadığı bir şehirdir. 2020 verilerine göre Erzincan il merkezinin nüfusu 160.786'dır. Bu nüfusun 81.419'u erkek, 79,367'si kadındır. Kavakyolu Mahallesi 2176 sahiptir ve bu nüfusun 1113'ü kadındır. İzzetpaşa mahallesi ise 2668 nüfusa sahiptir ve nüfusunun 1254'ü kadındır. Bu iki mahalledeki toplam nüfus, Erzincan merkez genel nüfusunun %3'ünü oluşturmaktadır. Bu iki mahalledeki toplam kadın nüfusunun Erzincan merkezdeki toplam kadın nüfusuna oranı %2,98'dir.

Erzincan merkezde 85 mahallesinden ikisi olan Kavakyolu mahallesi çoğunlukla Sünnilerin yaşadığı kapalı bir mahalle olduğu için, İzzetpaşa mahallesi ise Sünni ve Alevilerin birlikte yaşadığı görece diğer mahallelere göre daha dezavantajlı bir mahalle olmasından kaynaklı bu mahalleler araştırma sahamız olarak seğilmiştir. Bu farklı sosyal, kültürel, ekonomik çevrelerde kadına yönelik şiddetin ve genel olarak kadınların yaşamlarının deneyimlerinin aktarılması için şehrimiz temel aldığında kapsayıcı bir örnekleme olduğunu düşünüyöruz.

Kavakyolu mahallesi beldeden dönuşmüş, 2176 nüfusa sahip bir yerdir. Mahalleden şehir merkezine ulaşım 20 dakika aralıklarla geçen belde otobüsleriyle (Beldeden dönuştüğü için ulaşım düzeni değişmemiş ve eskisi gibi devam etmektedir.) sağlanmaktadır.

İzzetpaşa mahallesinin nüfusu 2725'tir ve mahalleye ulaşım belediye otobüsleriyle sağlanmaktadır. Mahalleye ulaşan sadece bir otobüs hattı vardır. Her iki mahallede de okul ve aile sağlığı merkezi bulunmaktadır.

ARAŞTIRMA SORULARI

- Kadınların en temel ihtiyaçları nedir?
- Kadınlar bu ihtiyaçları nasıl karşılıyorlar?
- Karşılayamadıkları ihtiyaçları nelerdir ve ne gibi sorunlara yol açmaktadır?
- Bu sorunlarla mücadele biçimleri nelerdir?
- Devletten nasıl destekler almaktadırlar?
- Haklarını biliyorlar mı?
- Haklarına erişebiliyorlar mı?
- Şiddete maruz kaldıysa, şiddetin türü?
- Herhangi bir resmi kuruma başvurduklar mı?
- Nereye başvurduklar?
- Nasıl işlem yapıldı?
- İntiharını düşündüler mi?
- Bizden istedikleri destekler nedir?
- Katre Kadın ne yaptı?
- Katre Kadın'a kim yönlendirdi?

Bu sorular gözlemlerimizi, görüşmelerimizi, anket sorularımızı ve gelen şiddet başvurularını biçimlendirdi.

- Toplumsal cinsiyet eşitliği farkındalığının sağlanması,
- Şiddetin normalleştirilmesine neden olan kabul ve tutumların sorgulanması,
- Şiddetin toplumsal bir sorun olduğu gerçeğinin farkına varılması,
- Toplumsal cinsiyet temelli şiddete karşı kapsamlı bir mücadele yürütülmesi,

- Kadınların destek alabileceği kurumlar hakkında bilgilendirilmesi ile ilgili konu başlıkları toplantılarımızı (odak grup görüşmelerimizi), yüz yüze görüşmelerimizi şekillendirdi.

Analizimizi yaparken bu soruların cevaplarını aramayı aklımızda tuttuk.

Kurumlara yaptığımız bilgi edinme başvurularında ise kaç sığınak olduğu, sığınakın kapasitesinin kaç kişi olduğu, kaç danışma merkezi olduğu, danışma merkezinde hangi desteklerin verildiği sorulmuştur.

Üç kişilik ekip, iki mahallede yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanarak 300 kadınla enformel görüşme yaptı, enformel görüşme yapılmadığı durumlarda da 300 kadına kitapçıklarımız dağıtıldı, 82 kadın anketlerimize cevap verdi. 42 kadının katılımıyla mahalle cemevinde ve gönüllülerimizin evlerinde altı kere toplantı (odak grup görüşmesi) yapıldı. 36 kadın ve anneleri ile birlikte gelen 16 çocuğun katılımıyla projemizin kapanış etkinliği yapıldı.

Gözlemlerimizi, niteliksel kodlama yöntemiyle kodladık ve analiz ettik. Nicel verilerimizi grafikler üzerinden görselleştirdik, katılımcıları gruplamaya ve grupların arasındaki örüntüleri anlamaya özen gösterdik. Analizimizde mahalleyle ilgili dernek olarak daha önceden bildiklerimizi ve kurumlara yaptığımız bilgi edinme başvurularından öğrendiğimiz verileri de kullandık.

VERİ TOPLAMA SÜRECİ

Kavakyolu, beldeden dönüşmüş olan, büyük bir mahalle ve burada yoğunlukla Sünniler yaşamaktadır. İzzetpaşa mahallesi ise Alevi ve Sünnilerin karışık olarak yaşadığı bir yerdir. Kavakyolu mahallesinde gönüllümüz bulunmamaktadır. İletişime geçeceğimiz kimse olmadığından mahallenin bir sokağından başlayarak hane ziyaretlerimizi yapmaya başladık. İzzetpaşa mahallesinde ise önce gönüllülerimizi evlerinde ziyaret ettik, sonra hane ziyaretlerine başladık. Kapılarını çaldığımızda, kadınlar tanımadıkları kişilerle karşılaşmanın verdiği merak ve endişeyi taşıyordu. Bize, niçin geldiğimizi, ne istediğimizi sordular. Kadınlara, Katre Kadın Danışma ve Dayanışma Derneği'nden geldiğimizi, kadın, çocuk ve LGBTİ+'larla çalışma yürüttüğümüzü, hiçbir parti ve siyasi örgüte bağlı olmadan, sadece kadınlarla çalıştığımızı anlattık. Kadın olmaktan kaynaklı sorunların aynı olduğunu, sorunların üstesinden ancak birlikte gelebileceğimizi ve bu sorunları konuşarak, birlikte çözüm üretmek ve dayanışmak için geldiğimizi söyledik. Vakit ayırıp konuşmak isteyen kadınlarla en temel ihtiyaçlarının, sorunlarının neler olduğu, mahallelerinin sorunları, Covid-19 pandemisinin yaşamlarını nasıl etkilediği üzerine sohbet ettik. Anketimize cevap vermeyi kabul eden kadınlarla, anketlerimizi doldurduk. Anketleri doldururken gizlilik ilkesine uygun davranarak kadınların kişisel bilgilerini almadık ve sınırlarına özen gösterdik.

“Görüşmek istemiyorum” diyerek kapıyı yüzümüze kapatan kadınlar oldu, onlara vakit ayırdıkları için teşekkür edip broşürlerimizi verdik. Broşürlerimizi almak istemeyen kadınlar da oldu. Yüzümüze kapanan kapıların ve broşürlerimizi almak istemeyen kadınların daha çok olduğu mahalle Kavakyolu mahallesiydi.

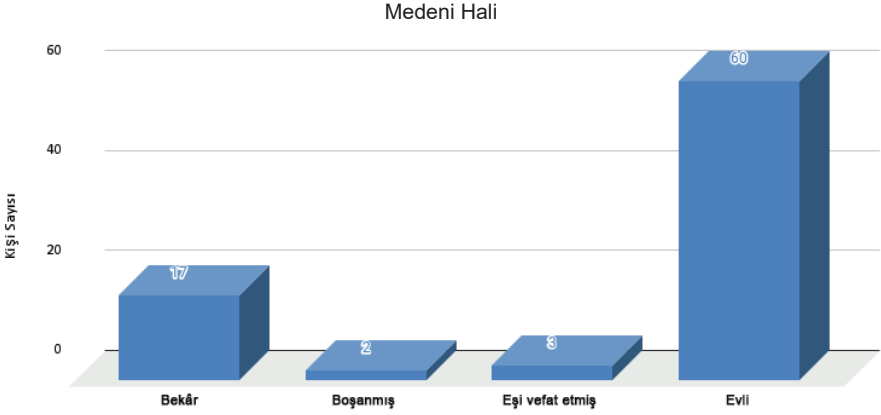
Yaptığımız toplantılarda bir kolaylaştırıcı toplumsal cinsiyet eşitsizliği, şiddetin normalleştirilmesine neden olan kabul ve tutumların sorgulanması, şiddetin toplumsal bir sorun olduğu gerçeğinin farkına varılması, kadınların destek alabileceği kurumlar hakkında bilgilendirilmesi konu başlıklarıyla ilgili, kendi yaşantılarımızdan da örnekler vererek açıklamalar yaptı. Kadınlar, kendi yaşantılarımızdan örnekler vermemiz üzerine konu başlıklarıyla ilgili deneyimlerini paylaştı.

Da(ya)nışma merkezimize başvuruda bulunan kadınlara, bizden istedikleri destekleri sağladık. Şiddet başvurusunda bulunan kadınlarla eşit ilişki kurularak, yargılamadan, kurtarıcı rolüne bürünmeden destek verdik.

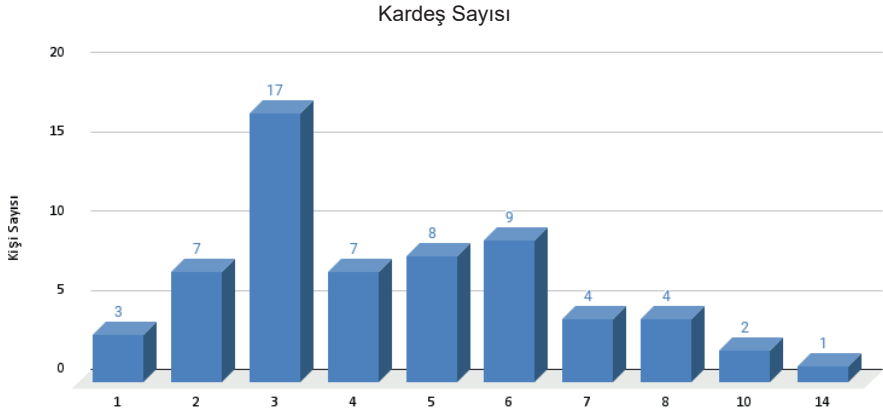

MAHALLE ÇALIŞMASI

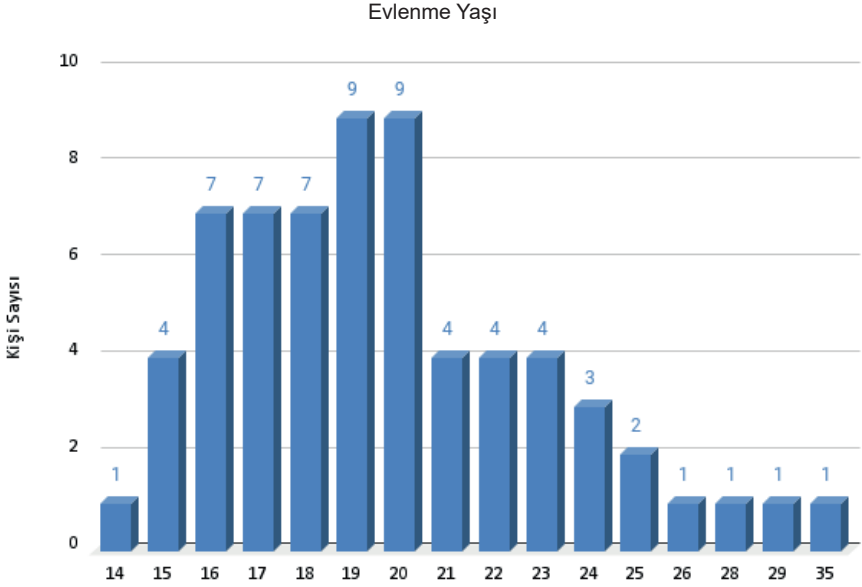
Anketler

Anketimizi yanıtlayan 82 kadından; 60'ı evli, 17'si bekâr, 3'ünün eşi vefat etmiş ve 2 kadın da boşanmıştır.

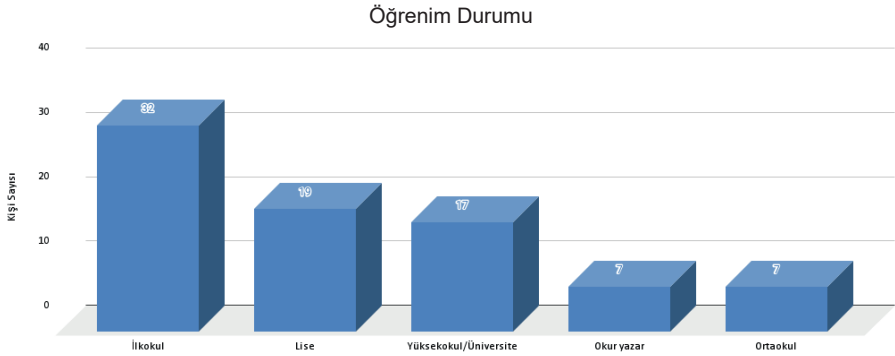

Grafikte de görüleceği üzere 3 kardeşi olan kadın sayısı fazladır. Dört çocuklu hanelerden gelen kadınların bu erken dönem deneyimlerinin, daha sonra evlenme yaşlarına ve kendi sahip oldukları çocuk sayısına etkisi olduğunu düşünüyoruz.

Grafikte de görüleceği üzere kadınların evlenme yaşının 16 ile 20 yaş arası olduğu göze çarpmaktadır.

58 yaşında, halen evli ve 6 çocuk sahibi bir kadın kendini şöyle ifade etti: “Babamın yedirecek ekmeği olmadığı için beni erkenden, 16 yaşında evlendirdi.”

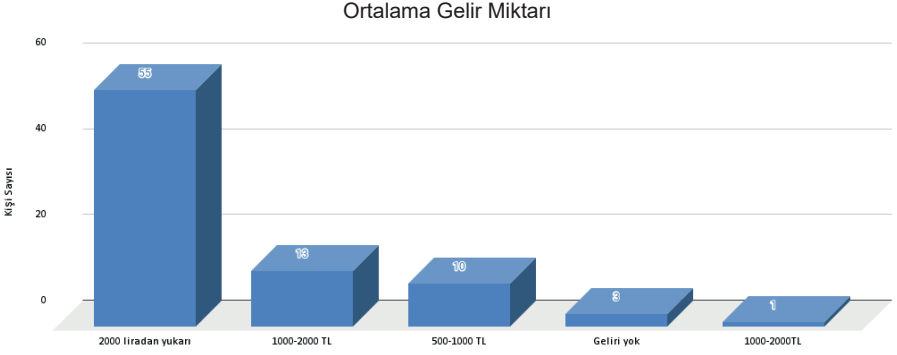

Grafikte de görüleceği üzere kadınların çoğunluğu ilkökul mezunudur. Okur yazar olan ve okuma yazması olmayan kadınlardan bazıları kendilerini şöyle ifade etti.

35 yaşında, evli, bir çocuk sahibi ve şu an hamile olan bir kadın: “İlkokul 3. sınıfta okulu bırakmak zorunda kaldım, bu yüzden ilkokulu bitirip sonrasında da çalışıp emekli olmak istiyorum. Hamile kalmadan önce halk eğitim merkezinde okuma-yazma kursuna gidiyordum ama yarım kaldı, kursu bitirip ilkökul diplomamı alacağım.”

54 yaşında, evli, iki çocuk sahibi kadın: “Bizi okula göndermediler. Nenem derdi ki, askere mi gideceksiniz ki okula gönderelim?”

Kadınların okula gidememesinin ya da ortaokuldan sonra okula devam edememeslerinin nedeni toplumsal cinsiyet eşitsizliğidir. Kadınlar genellikle, ailelerinin “kız çocuğusun okula gidip de ne yapacaksın, ortaokula kadar okudun, yeterli, lisede oğlanlar peşine takılır” gibi söylemlerine maruz kaldıklarını belirttiler. Zaten lise bitmeden yapılan evliliklerinin sayısı da kadınların eğitimlerinin tamamlamalarının beklenmediğinin net bir göstergesidir.

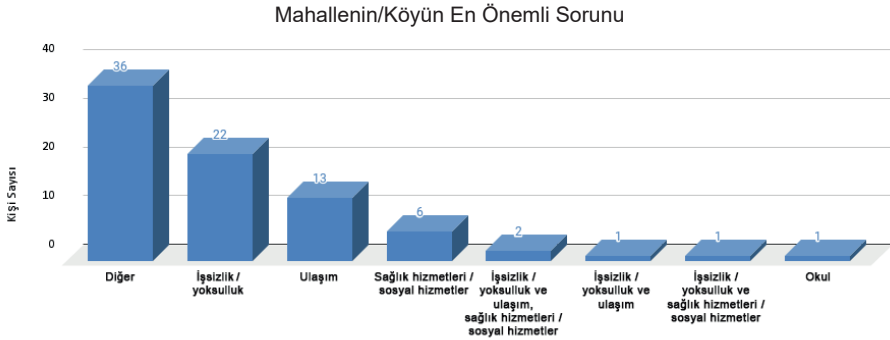

Grafikte de görüleceği üzere kadınların çoğunluğunun ailesinin geliri 2000 liradan yukarıdır. Çoğunluğu asgari ücretle geçindiklerini dile getirdi.

Kadınlar yoksulluktan dolayı dışarıya çıkamadıklarını, çocuklarının ihtiyaçlarını karşılayamadıklarını belirtti.

MAHALLENİN/KÖYÜN EN ÖNEMLİ SORUNU

Yoksulluk

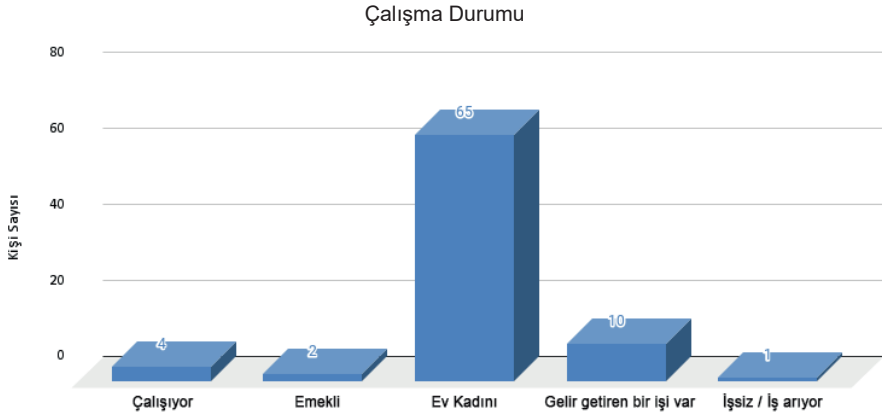
Yukarıdaki grafikte de görüleceği üzere mahallerin en önemli sorunu yoksulluktur. Yoksulluk diğer en önemli sorun olan işsizlikle doğrudan alakalıdır. Kadınlar, ev kadını olduklarından aile bütçesine katkı sağlayamadıklarını ve sadece eşlerinin ücretiyle geçinemediklerini, yoksulluktan dışarı çıkamadıklarını ifade ediyorlar. Kadınlar yoksullukla mücadele etmek ve kendi ayakları üzerinde durmak için el emeğiyle ürettikleri ürünleri satabilecekleri pazar alanları, kooperatifler istiyor. Tarlalarda mevsimlik işçi olarak çalışıyorlar ama bunun çok zor ve düşük gelirli bir iş olmasından şikayetçiler. Kadınlar İŞKUR'a iş başvurusunda bulduklarını ama olumsuz yanıt aldıklarını dile getiriyor. Kadınlar otobüs sefer sayılarının artırılmasını istediler. İçinde oldukları durumu şöyle özetlediler; 44 yaşında, evli ve dört çocuğu olan bir kadın: *"Pancara gidiyoruz ama düzenli değil, toprakta çalışmak da çok zor. Yarın öbür gün elin kolun dönmeyince ne yaparsın, şimdi az çok çalışıyoruz. Kadınların çalışabileceği bir iş alanı olmalı. Sigortamız olsa yaşlanınca bakıcı tutarız, bize bakar, rahat ederiz."*

28 yaşında, evli ve iki çocuğu olan bir kadın: “Yaptığımız el emeği ürünleri (iğne oyası vb.) satabileceğimiz bir pazar alanı istiyoruz.”

22 yaşında, evli ve bir çocuk sahibi kadın: “Eşim asgari ücretle çalışıyor, ben ise evde çocuğuma bakıyorum, geçinemiyoruz. 1,5 yaşında bebeğim var, mamasını ve bezini alamıyorum, bebek bezine ihtiyacım var.”

Kadınların yoksullukla ilgili sorunları devletin politikalarıyla doğrudan bağlantılıdır. Kadınlar yoksullukla baş edebilmek için tarlalarda mevsimlik işçi olarak çalışmakta, el emeği ürünleri için satış alanı bulunmasını istemektedir. Ancak pazar alanı olmadığından ve devlet kadınları desteklemediğinden yoksulluk sorunu tamamen çözümsüz kalmaktadır. Bu konunun muhatapları belediye, İŞKUR ve devletin ekonomik politikalarıdır.

ÇALIŞMA DURUMU

Anketimize katılan 82 kadından; 65'i ev kadını, 10 kadının gelir getiren işi var, 4 kadın çalışıyor, 2 kadın emekli, 1 kadın işsiz/iş arıyor.

Grafikte de görüleceği gibi kadınların çoğunluğu ev kadınıdır. Kadınlar evde sosyal güvenceleri olmadan, ücretsiz çalışmaktadırlar. Kadınlar evde, sosyal güvenceleri ve gelirleri olmadan çalıştıklarını şu şekilde ifade etti.

58 yaşında, evli ve altı çocuk sahibi kadın: “Ev dışında hiçbir yere gidemiyorum, sürekli evdeyim, sürekli çalışıyorum ama eşim harçlığımı vermiyor, eşek gibi çalışıyorum. Hamur kesip satıyorum. Allah ömür veriyor bir de böyle erkeklere; geberse maaşını alır yer, rahat ederim. Dinimizde biz kadınlar, erkeklere emanetiz ama eşim benim harçlığımı vermiyor, emanetine haksızlık yapıyor. Geçen yıl eşimle boşanma aşamasına geldik ama kızım yeni evlenmişti, elalem ne der diye boşanmadım.”

36 yaşında, evli ve iki çocuk sahibi kadın: “Kadınlara kocaları dayak atıyor, ekonomik özgürlükleri olmadığı için boyun eğiyorlar. Kadınlar ayaklarının üstünde durmalı, biz köle değiliz.”

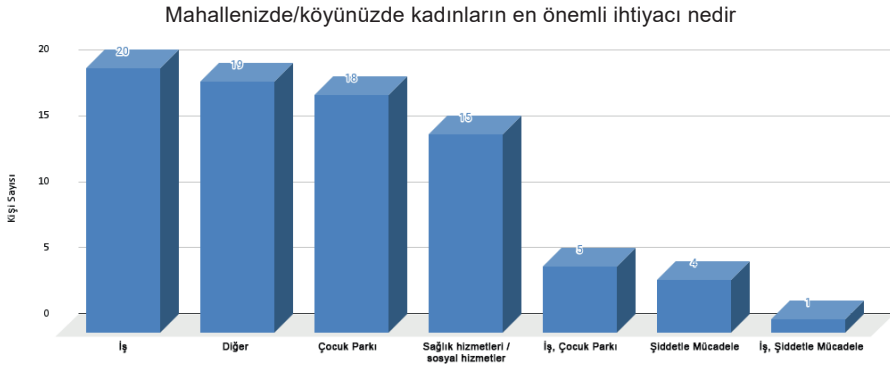
52 yaşında, evli ve bir çocuk sahibi kadın: *“Kadınlar hep çalışıyor ama akıntıya çalışıyor. Çalışıyoruz ama sigortamız yok, erkeğin eline bakıyoruz.”*

25 yaşında, boşanmış ve bir çocuk sahibi kadın: *“Küçük çocuğum var, çocuğumu bırakabileceğim ücretsiz bir kreş olsa çalışmak istiyorum. Kadınların kendi ayakları üzerinde durması gerekiyor. Çocuğum için yardım parası istiyorum.”*

53 yaşında, evli ve iki çocuk sahibi kadın: *“Ben kocamı besliyorum aslında çünkü ondan daha çok çalışıyorum ama evde çalıştığım için emeğim görünmüyor.”*

Kadınlar güvencesiz ve ücretsiz olarak ev içinde çalışmalarından doğan ihtiyaçlarını, sorunlarını, yukarıda kendi ifadeleriyle anlattılar. Kadınların ihtiyaçları çözümsüz kalmaktadır. Konunun muhatapları Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Erzincan Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Erzincan İli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'dır. Konuyla ilgili önerilerimiz; ev kadını kadınlara sosyal güvence sağlanması, iş imkanı sağlanması, her mahallede ücretsiz kreşler olması, kadınların istediği ekonomik desteklerin sağlanmasıdır.

MAHALLENİZDE KADINLARIN EN ÖNEMLİ İHTİYACI NEDİR?

Grafikte de göze çarptığı üzere kadınların en önemli ihtiyacı iştir.

46 yaşında, evli ve üç çocuk sahibi kadın: “Devlet, evde kadınlara iş vermeli. Kadınlarda pasiflik, özgüvensizlik, erkeğe bağıllık var. Kadınların işe ihtiyacı var, evde her işi yapıyoruz, görünmüyor. Bir bitkisel ilaç satıyorum, eşim engel olmaya çalışıyor, özgürlüğümü kısıtlamaya çalışıyor ama buna izin vermiyorum.”

50 yaşında, evli ve üç çocuk sahibi kadın: “Bence kadınların en önemli ihtiyacı güçlenmek ve desteklenmek. Çünkü evde sürekli kocayla beraberiz. Hiçbir yerden destek alamıyoruz. İş olsa aş da olur. Sığınağa gittiğinde kaç gün kalacaksın ki; çocuklar ve toplum baskısı yüzünden boşanamıyoruz.”

Kadınlar mahallelerinde hem evden dışarı çıkmalarını sağlayıp hem de streslerini atmalarına yardımcı olacak aktiviteler yapmak istiyor.

29 yaşında, evli ve iki çocuk sahibi kadın: “Sosyalleşip faaliyet gösterebileceğimiz etkinliklere ihtiyacımız var, sürekli evde olmak beni çok bunaltıyor.”

38 yaşında, evli, çocuğu olmayan kadın: “Halk eğitim merkezi kurs açmıyor. Biz kadınlar olarak kurs istiyoruz, kurs seçenekleri çok kısıtlı. Dikiş nakış kursu olabilir. Kadınlar için bir pazar yeri açılmalı.”

30 yaşında, evli, iki çocuk sahibi kadın: *“Belediye tarafından bakır işleme kursu açılmasını istiyorum çünkü bu tür kursların stres atmada faydalı olduğunu söylüyorlar. Biz kadınlara iyi geleceğini düşünüyorum.”*

24 yaşında, bekâr bir kadın: *“Mahallelerde danışma merkezleri olmalı. Kadınların gidebileceği eğitici seminerler, sosyalleşebilecekleri şenlikler olmalı. Sosyalleşme için kadınlara bir yer açılmasını istiyorum.”*

39 yaşında, evli ve üç çocuk sahibi kadın: *“Mahallelerde kadınlar için yürüyüş alanı ve spor salonu olmalı. Sağlık ocağında yetersiz personel var, personel sayısının artırılmasını istiyoruz.”*

Kadınlar erkek şiddetinden kendilerini korumak, erkek şiddetine karşı kendilerini savunmak istediklerini şöyle dile getirdiler.

41 yaşında, evli ve iki çocuk sahibi kadın: *“Hemşireyim, kadınlar olarak kendimizi erkek şiddetine karşı savunmamız gerektiğini düşünüyorum. Erzincan’da öz savunma atölyeleri olursa katılmak isterim.”*

Kadınların kurs, mahallede sosyalleşebilecekleri alanlar, spor salonu istekleri ve mahalledeki çevre düzenlemesi, ulaşım sorunlarının çözümlenmesiyle ilgili talepleri doğrudan belediyeyi ve halk eğitim merkezini ilgilendirmektedir. Belediye ve halk eğitim merkezi ile görüşülerek kadınların ihtiyaçlarını dile getireceğiz ve yerine getirilmesi için ısrarcı olacağız. Kadınlara, dernek olarak gelecekte kurslar açma ve kooperatifleşme planlarımızın olduğunu ifade ettik.

Şiddet ve Şiddet Korkusu

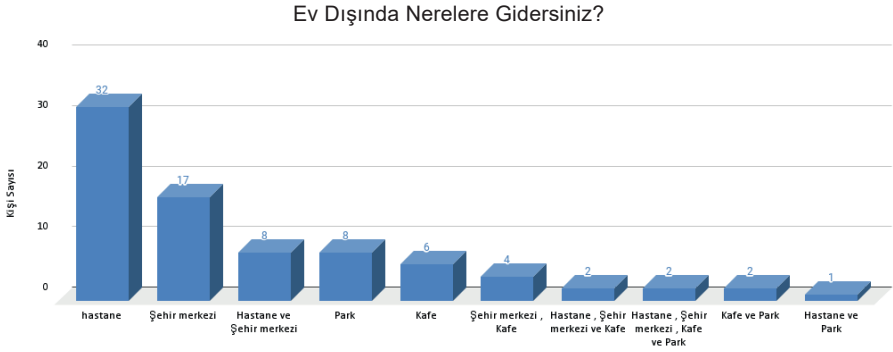
Kadınlar tacize, tecavüze uğramaktan, katledilmekten korktuklarını şu sözlerle dile getirdiler.

70 yaşında, evli ve dört çocuk sahibi kadın: *“Kadınlar tecavüze uğruyor, kimse korumuyor. Her şey kadınların başına geliyor, devletin bizleri korumasına ihtiyacımız var.”*

48 yaşında, evli ve iki çocuk sahibi kadın: *“Korkuyoruz her an başımıza bir şey gelmesinden, Sözleşme’den de çıkıldı, artık iyice korunmasız kaldık. Katiller kravat takıyor, pişmanım diyor diye ceza verilmiyor, dışarıya salıyorlar.”*

Kadınların kendi sözleriyle ifade ettikleri korku ve endişelerden doğrudan Adalet Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve genel olarak devletin kadınlara karşı olan politikaları sorumludur. Dernek olarak kadına yönelik erkek şiddetine karşı, yasal mekanizmaların uygulanması için mücadele etmeye devam edeceğiz.

EV DIŞINDA (aile, akraba, market haricinde) NERELERE GİDERSİNİZ?

Grafikte de görüleceği üzere kadınların çoğunluğu ev dışında (aile, akraba, market haricinde) hastaneye gitmektedir.

Toplum ve erkeklerin baskısından dolayı kadınların çoğunluğu ev dışında sadece hastaneye gidebilmektedir. Ev dışında hiÇbir yere gidemeyen kadınlar ise yaşadıklarını Őeyle ifade ettiler.

39 yaşında, evli ve  c  ocuk sahibi kadın; *“Eviden dışarı çıkamıyorum, eşim izin vermiyor. Evin yanındaki kafeye bile gidemiyorum. Erkeklerden bir farkımız yok, biz kadınlar da bir can taŐıyoruz. Sakalımızın olmaması, saŐımızın uzun olması tek farkımız sadece. Erkekler biz kadınlar toplanıp bir Őeyler yapacağız dediğimizde alaya alıyorlar, yapamazsınız diyorlar, halbuki yapabiliriz.”*

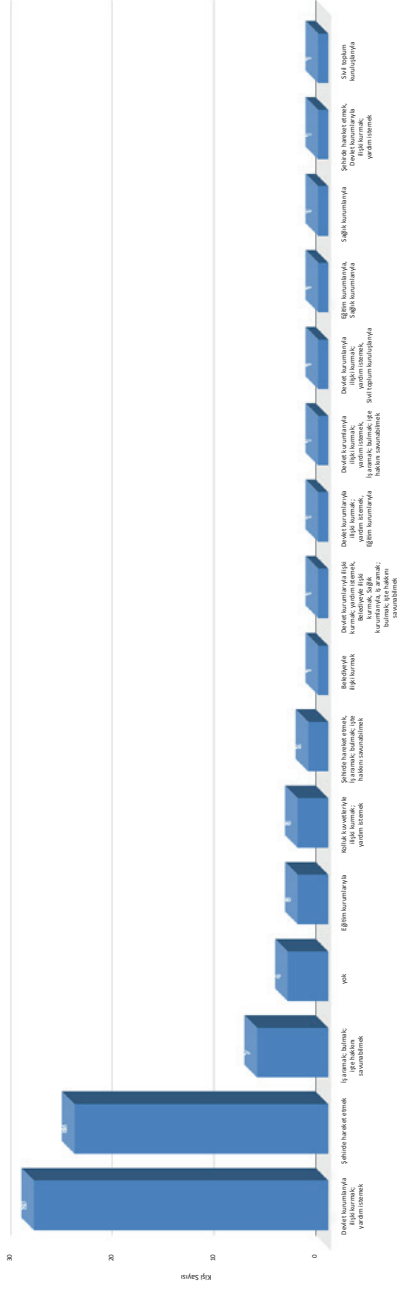
42 yaşında, evli ve çocuğu olmayan kadın: *“ evre ve toplumdan dolayı rahat hareket edemiyoruz. Örneğin kafelere gidemiyoruz.”*

Kadınların içinde bulunduğu bu mevcut durumun sorumlusu patriyarkal sistemdir. Erkeklerle dışarda rahatlıkla gezip, dolaşma hakkını veren sistem, kadınları evlere hapsedmektedir. Nitekim ev dışında bir yerlere gidebilen kadınlarda dışarda rahatlıkla hareket edemediklerini, her an başına bir şey gelme korkusu ve endişesi yaşadıklarını şu sözlerle çok güzel ifade ettiler.

27 yaşında, evli ve iki çocuk sahibi kadın: *“Şehirde özgürce gezemiyoruz. Biraz açık giyinsem dışarda yaşlılar, herkes bakıyor. Otobüste tek kaldığımda korkuyorum.”*

HANGİ KONULARDA ÖZGÜVEN DESTEĞİNE İHTİYACINIZ VAR?

Özgüven Desteğine İhtiyaç Duyulan Konular

Grafikte de göze çarptığı üzere kadınların çoğunluğu devlet kurumlarıyla ilişki kurmak, yardım istemek konusunda özgüven desteğine ihtiyaç duyduğunu ifade etti.

Kadınlar, toplum, kocaları, aile, akrabalar ve çevre tarafından baskılandıklarından özgüvene ihtiyaçları olduğunu, devlet kurumlarında haksız yere işe alımların olmasının da özgüvenlerini kırdığını şu sözlerle ifade etti:

42 yaşında, evli ve üç çocuk sahibi kadın: *“Hiçbir yere açılmadığımdan, hangi konuda özgüvene ihtiyacım var, bilmiyorum. Kocam, benim dışarı çıkmama izin vermiyor, sadece saat 16.00’da evde olmam şartıyla komşulara gitmeme izin veriyor.”*

42 yaşında, evli ve üç çocuk sahibi kadın: *“Özgüvenim yok çünkü her yerde torpil işliyor, torpilim olmadığı için özgüvenim de yok.”*

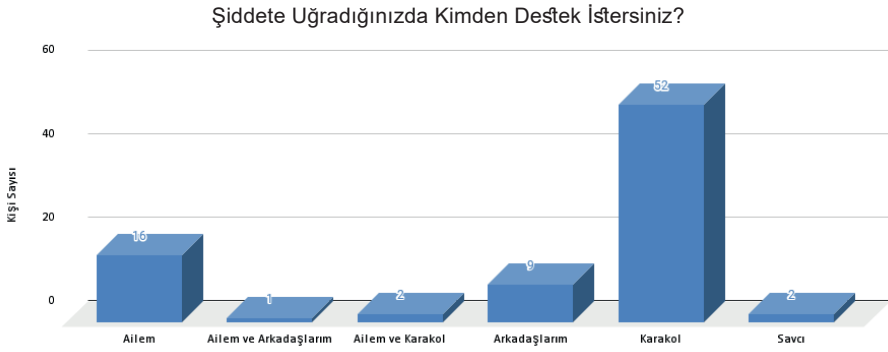
45 yaşında, boşanmış ve bir çocuk sahibi kadın: *“Devlet biz kadınlardan taraf olsa özgüvenim olur çünkü aslında biz kadınlar çok güçlüyüz.”*

Kadınların özgüven ihtiyaçları, kocalarının, ailelerinin baskısı yüzünden sürekli evde olmalarından, devlet kurumlarındaki haksız işe alımlardan ve devletin kadınları korumamasından kaynaklanmaktadır. Kadınlar, ailelerinin, kocalarının baskısını yıkmaya çalışarak, evden dışarı çıkıp kendilerini geliştirmek için mücadele ediyor. Fakat bu her kadın için geçerli olmadığından devletin, güçlenmeleri için kadınları doğrudan desteklemesi gerekmektedir. Bizler de dernek olarak kadınların evden dışarı çıkıp kendilerini geliştirmeleri için etkinlikler gerçekleştireceğiz.

HERHANGİ BİR ŞİDDETE UĞRADIĞINIZDA KİMDEN DESTEK İSTERSİNİZ, NEREYE BAŞVURU YAPARSINIZ?

Anketimize yanıt veren 82 kadından; 52 kadın şiddete uğradığında karakola başvuracağını, 16 ailesinden destek isteyeceğini, 9 kadın arkadaşlarından destek isteyeceğini, 2 kadın hem karakola başvuracağını hem de ailesinden destek isteyeceğini, 2 kadın savcılığa gideceğini, 1 kadın ailesi ve arkadaşlarından destek isteyeceğini dile getirdi.

55 yaşında, evli, dört çocuk sahibi kadın: *“Yaşadığım şiddeti kimseye anlatmam.”*

46 yaşında, evli ve üç çocuk sahibi kadın: *“Şiddete uğradığımda hiçbir yere başvurmam ve kimseye söylemem, Allah’a sığınırım.”*

COVID-19 SALGINI SİZİ NASIL ETKİLEDİ?

Anketimize yanıt veren 82 kadından; 28 kadın salgının kendilerini ekonomik olarak, 22 kadın salgının kendilerini sağlık açısından olumsuz etkilediğini, 16 kadın salgının ekonomik açıdan ve sağlık açısından olumsuz etkilediğini, 7 kadın bakım yükünün artmasından kaynaklı olumsuz etkilediğini, 4 kadın ekonomik olarak ve bakım yükünün artmasından kaynaklı olumsuz etkilediğini, 3 kadın sağlık ve bakım yükünün artmasından kaynaklı olumsuz etkilediğini, 1 kadın ekonomik, sağlık ve bakım yükünün artmasından kaynaklı olumsuz etkilediğini ifade etti.

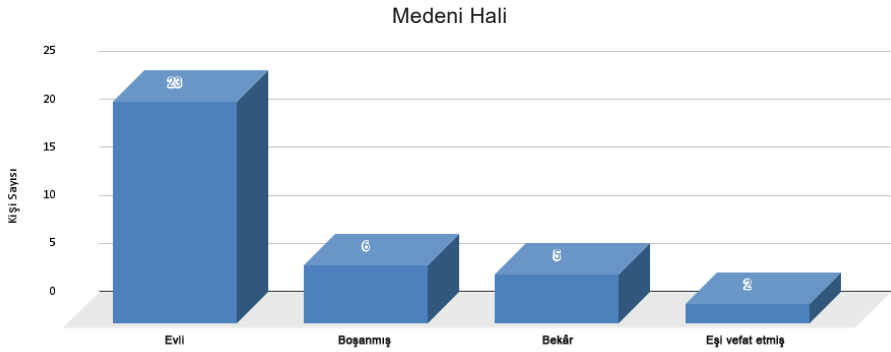
Kadınların çoğunluğu salgının kendilerini ekonomik olarak olumsuz etkilediğini, eşlerinin işsiz kaldığını, devletten destek alamadıklarını ifade etti. Bakım yüklerinin arttığını, çocuklarının ve kocalarının ihtiyaçlarını karşılamaktan kendilerine zaman ayıramadıklarını ve evde sürekli kocalarıyla beraber oldukları için bunaldıklarını dile getirdiler.

28 yaşında, evli ve iki çocuk sahibi kadın: *"Salgın döneminde çocukların uzaktan eğitimi psikolojimi bozdu. Çocuklarımla eğitimi ile hep ben ilgilendim, kendime ayıracak hiç boş vaktim olmadı."*

ŞİDDET BAŞVURULARI

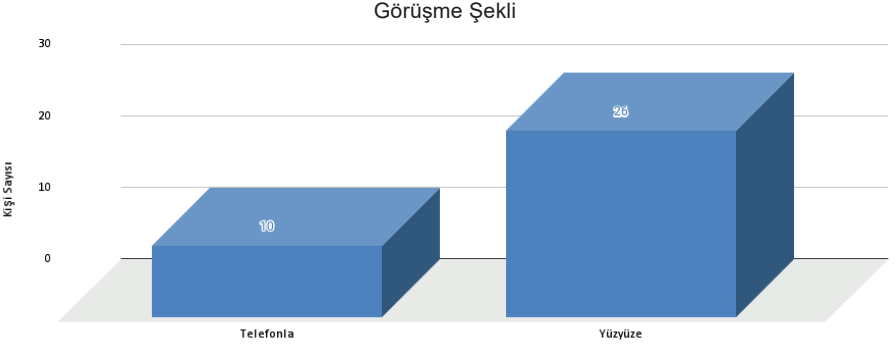
Şiddet Formları

Medeni Durumu

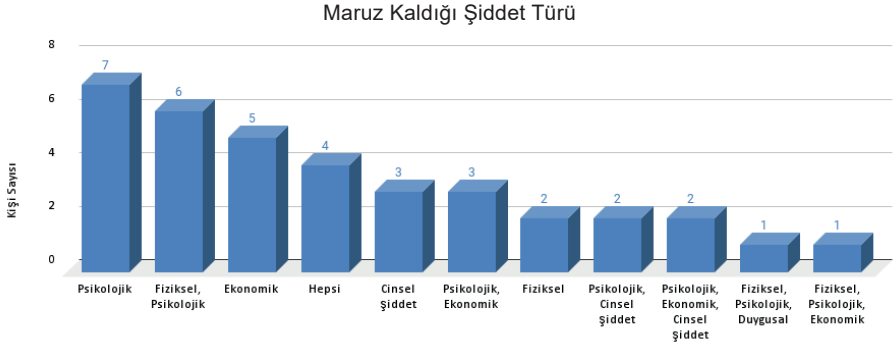
Da(ya)nışma merkezimize başvuruda bulunan 36 kadın ve LGBTİ+'dan; 23'ü evli (resmi nikahlı), 6'sı boşanmış, 5'i bekâr, 2'sinin eşi vefat etmiştir.

Görüşme Şekli

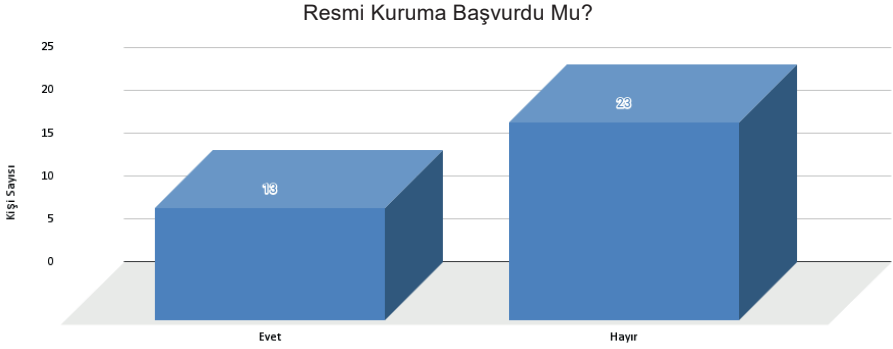
Da(ya)nışma merkezimize başvuruda bulunan 36 kadın ve LGBTİ+'dan; 26'sıyla yüzyüze, 10'u ile telefonla görüşme gerçekleştirilmiştir.

Maruz Kaldığı Şiddet Türü

Da(ya)nışma merkezimize başvuruda bulunan 36 kadın ve LGBTİ+'dan; 7'si psikolojik şiddete, 6'sı psikolojik ve fiziksel şiddete, 5'i ekonomik şiddete, 4'ü şiddet türlerinin hepsine, 3'ü cinsel şiddete, 3'ü psikolojik ve ekonomik şiddete, 2'si fiziksel şiddete, 2'si psikolojik ve cinsel şiddete, 2'si psikolojik, ekonomik, cinsel şiddete, 1'i fiziksel, psikolojik, duygusal şiddete, 1'i fiziksel, psikolojik, ekonomik şiddete maruz kalmıştır.

Herhangi Bir Resmi Kuruma Başvurdu Mu?

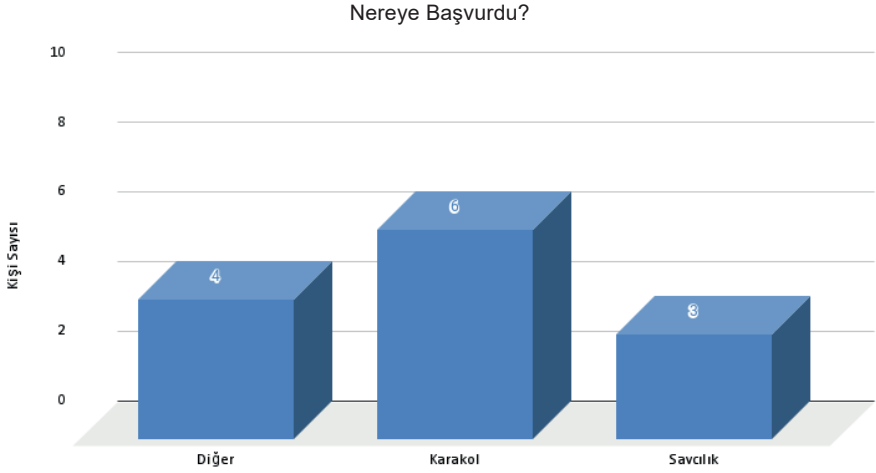

Da(ya)nışma merkezimize başvuruda bulunan 36 kadından; 13 kadın Katre Kadın'dan destek istemeden önce resmi kurumlara başvuruda bulunmuş, 23 kadın ise resmi kurumlara başvuruda bulunmamıştır.

Da(ya)nışma merkezimize başvuruda bulunan bir kadın resmi kurumlara (karakola) başvuru yaptığıında maruz bırakıldığı durumu şöyle ifade etti.

24 yaşında, evli ve 2 çocuk sahibi kadın; *"Kocamdan şikayetçi olmak için karakola gittiğimde beni 'kocandır' deyip eve geri gönderdiler. Başka bir gün de yine kocam beni dövmüş yüzüm, gözüm yara bere içinde evden zorla kaçıp muhtarın yanına gittim ve muhtara jandarmayı aramasını söylediğimde muhtar, 'bugün git evine, yarın da aynısı olursa ararım' diyerek beni geri eve yolladı."*

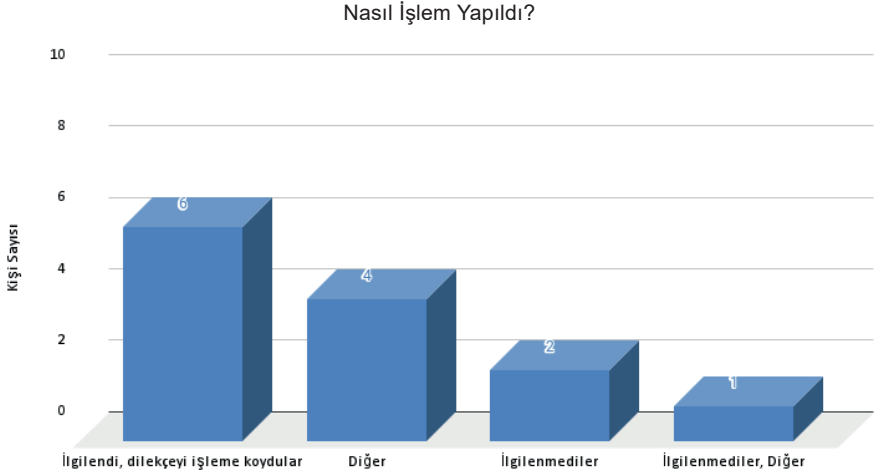
Nereye Başvurdu?

Da(ya)nışma merkezimize başvuruda bulunan 36 kadından; 13 kadın Katre Kadın'dan destek istemeden önce resmi kurumlara başvuruda bulunmuştur. Resmi kurumlara başvuran kadınların çoğunluğu karakola başvuru yapmıştır.

Nasıl İşlem Yapıldı?

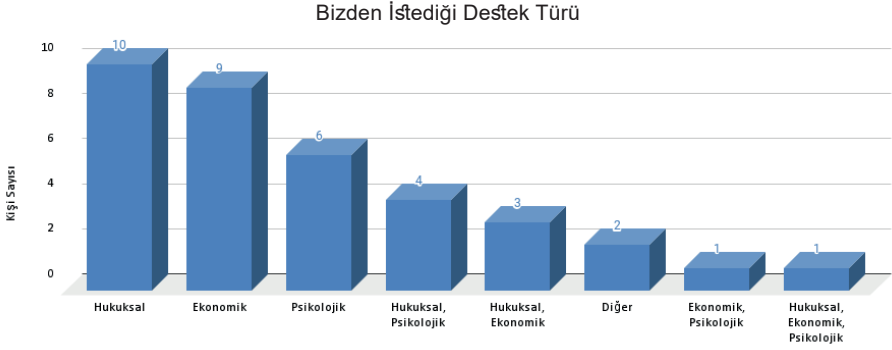
Herhangi bir resmi kuruma başvuruda bulunan kadınlardan 6'sı ile ilgilenilip dilekçeleri işleme konulmuştur.

Kadınlar, LGBTİ+'lar resmi kurumlara başvuru yaptıklarında bazı yanlış yönlendirmeler, yargılamalar ile karşılaşmaktadır.

6284 sayılı kanun kapsamında bir başvurumuza gizlilik kararı aldirmek için Aile Mahkemesi'ne gittiğimizde gizlilik kararı verilebilmesi için Erzincan İl Sosyal Hizmet Müdürlüğü'ne gidilmesi gerektiğini ve sosyal inceleme yapıldıktan sonra gizlilik kararı verilebileceğini söyleyerek dilekçeyi işleme alamayacaklarını belirttiler. Bu duruma itiraz ettik ve 6284 sayılı kanun kapsamında mağdurun beyanının esas olduğunu söylediğimizde dilekçeyi işleme aldılar. Başka bir başvuruda ise kocası tarafından tehdit edilen, can güvenliği tehlikesi olan kadın tedbir kararı aldirmek istediğinde uzaklaştırma kararı verilirken yeterli belge ve delil olmadığı gerekçesi ile gizlilik kararı reddedildi.

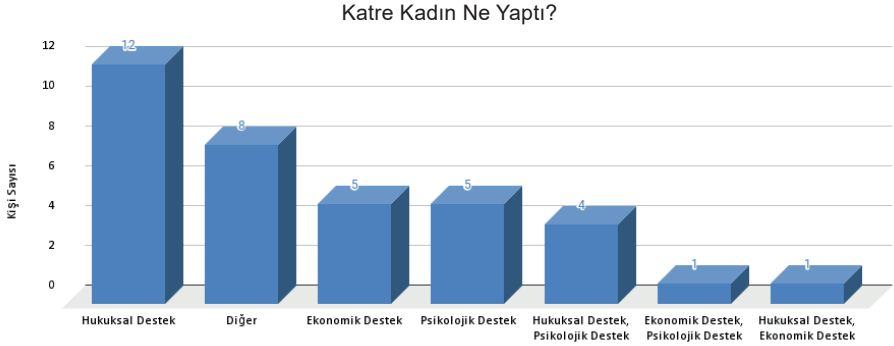
20 yaşında, öğrenci, trans kadın; “Erkek arkadaşım tarafından tecavüze uğradım, şikayetçi oldum ama hiçbir şey yapılmadı. Hiçbir şey yapılmayacağını bilerek şikayetçi oldum çünkü bu ülkede kadınlar tecavüze uğruyor, hiçbir işlem yapmıyorlar, bir trans için asla bir şey yapmazlar. Şikayetçi olduğumda beni yargıladılar, suçluymuşum gibi sorguladılar.”

Bizden İsteddiği Destek Türü

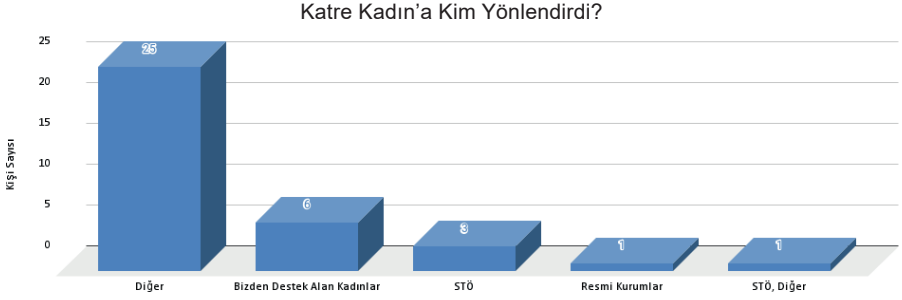
Da(ya)nışma merkezimize başvuruda bulunan 36 kadından; 10'u hukuksal destek, 9'u ekonomik destek, 6'sı psikolojik destek, 4'ü hukuksal ve psikolojik destek, 3'ü hukuksal ve ekonomik destek, 1'i ekonomik ve psikolojik destek, 1'i hukuksal, ekonomik, psikolojik destek, 2'si diğer şekillerde destek talebinde bulundu.

Katre Kadın Ne Yaptı?

Da(ya)nışma merkezimize başvuruda bulunan 36 kadından; 12'sine hukuksal destek, 5'ine ekonomik destek, 5'ine psikolojik destek, 4'üne hukuksal ve psikolojik destek, 1'ine ekonomik ve psikolojik, 1'ine hukuksal ve ekonomik destek, 8'ine diğer desteklerden sağlandı. Kadınlara sağlanan ekonomik destekler, kurumlara yönlendirme yapılarak verilmiştir.

Katre Kadın'a Kim Yönlendirdi?

Grafikte de görüleceği üzere da(ya)nışma merkezimize başvuruda bulunan kadınların çoğunluğu diğer/saha çalışmalarımız ile bizden haberdar olup başvuru yapmıştır.

KURUMLARA YAPILAN BİLGİ EDİNME BAŞVURULARI

Erzincan Valiliği Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne ve Erzincan Belediyesi'ne yapılan bilgi edinme başvurularında kaç sığınak olduğu, sığınanın kapasitesinin kaç kişi olduğu, kaç danışma merkezi olduğu, danışma merkezinde hangi desteklerin verildiği soruları sorulmuştur.

Erzincan Valiliği Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'nden gelen yanıt da sayısal bilgi verilmemiştir. "Kadın konukevlerinin mevcut olduğu hiçbir kadının gerek barınma gerekse şiddet sebebiyle sokağa terk edilmediği, yeterli personelin bulunduğu, 7/24 hizmet verildiği" yanıtı verilmiştir.

Erzincan Belediyesi'nden gelen yanıt da ise; belediyeye bağlı sığınanın olmadığı, belediye bünyesinde 1 adet Aile Danışmanlık ve Eğitim Merkezi bulunduğu, kadınlara danışmanlık ve psikolojik destek verildiği, cinsel şiddet konusunda destek verilmediği, acil durumlarda kalacak yer desteği sunulmadığı, Merkezde çalışan iki personellerinin olduğu, personellerin Aile ve Evlilik Danışmanlığı ile psikolojik destek sunmaya yönelik eğitim aldığı bilgileri verilmiştir.

Bilgi edinme başvurularından sonra Erzincan Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'nü ve Aile Danışmanlık ve Eğitim Merkezi'ni ziyaret ettik. Erzincan Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ile yaptığımız görüşmede bilgi edinme başvurularında detaylı bilgi vermediklerini, kendilerine ayrılan bütçenin düşük olduğunu bu durumdan kaynaklı personel eksiklerinin olduğunu ifade ettiler. Aile Danışmanlık ve Eğitim Merkezi'ne yaptığımız ziyarette ise çoğunlukla evlilik danışmanlığı, arabuluculuk, çift terapileri yaptıklarını dile getirdiler. Merkezin varlığından kadınların haberdar olmadığını söylediğimizde bize hak vererek, görünürlük çarışması konusunda eksiklerinin olduğunu dile getirdiler.

ÖNERİLER

Kadınlarla yaptığımız yüz yüze görüşmeler, odak grup görüşmeleri, gözlemlerimiz ve aldığımız şiddet başvurularının geneline baktığımızda kadına yönelik erkek şiddeti giderek artmaktadır. Kadınlar en yakınları (koca, abi, baba, sevgili) tarafından şiddete maruz bırakılmaktadır. Yaptığımız çalışmalar neticesinde gördük ki kadınlar maruz kaldıkları şiddetle ilgili şikayette bulunmak istediklerinde, şiddetten kurtulup kendilerine yeni bir hayat kurmak istediklerinde gerek çevrelerinde gerekse de resmi kurumlarda birçok sorunla karşılaşmaktadır ve genel olarak birçok ihtiyaçları, sorunları mevcuttur.

Kadınların kamu kurumlarından somut beklentileri kurs açılması, mahalle temizliklerinin düzenli olarak yapılması, ulaşım sorunlarının çözülmesi, mahallelerde spor salonlarının açılması, mahallelerde sosyalleşebilecekleri yerlerin açılması, istihdam yaratılmasıdır. Kadına yönelik erkek şiddetine karşı kadınların kamu kurumlarından beklentileri ise işlemlerinin ivedilikle yapılması, şikayetlerinin işleme alınması, yargılanmadan ve suçlanmadan muamele görmeleri. Kadınların kendilerinin gözünden en somut dertleri yoksulluk, sosyal güvencelerinin olmaması, işsizlik, dışarda, şehirde rahatça hareket edememeleri, evlere hapsolmaları, kadına yönelik erkek şiddeti ile ilgili korkuları, endişeleri ve devletin kadınları korumamasıdır.

Kadınların ihtiyaç ve sorunlarına yönelik çözüm önerilerimiz ve kurumlara yönelik çözüm önerilerimiz şöyledir. Ev kadınlarına sosyal güvence sağlanmalı, iş imkanı sağlanmalı, el emeği ürünlerini satabilecekleri pazar alanları oluşturulmalı, her mahallede ücretsiz kreşler olmalı, kadınların talep ettiği ekonomik destek ivedilikle sağlanmalı ve ekonomik destek süreci kolaylaştırılmalıdır. Kadına yönelik erkek şiddeti ile ilgili yasal mekanizmalar etkin şekilde çalışmalı, ülkemiz ve şehirler kadınlar için daha güvenli hale getirilmeli, mahallelerde kadınların sosyalleşebilecekleri, evden dışarı çıkmalarını kolaylaştıracak merkezler açılmalıdır. Hayatın her aşamasında olduğu gibi eğitimde de kadınlar için eşitsizlik mevcuttur.

Bu eşitsizliğin giderilmesi liseye, üniversiteye giden kadın sayısının artması için devlet politikalarıyla aileleri teşvik etmeli, kadınları eğitim hayatlarında desteklemelidir. Kadına yönelik erkek şiddetine karşı çözüm önerilerimiz; 6284 sayılı yasanın etkin bir şekilde uygulanması, mağdurun beyanının esas alınması ve İstanbul Sözleşmesi'nin tekrar yürürlüğe girmesidir.

Erzincan Belediyesi'ne öneriler; Kadınların istekleri doğrultusunda kurslar açılmalı, mahallerinde sosyalleşebilecekleri alanlar oluşturulmalı, evden dışarı çıkıp streslerini atabilmeleri spor kompleksleri oluşturulmalı. Kadınların ücretli bir işte çalışabilmeleri için mahallelerde çocuklarını bırakabilecekleri ücretsiz kreşler açılmalı, kadınların el emeği ürünlerini satabilecekleri pazar alanları oluşturulmalı.

Erzincan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'na öneriler; kadınların sosyal yardım talepleri yeteri kadar karşılanmadığından ve verilen yardımlar yeterli miktar da olmadığından, kadınlar tekrar şiddet ortamına dönmek zorunda bırakılıyor. Bu yüzden verilen yardım miktarının ihtiyaçlarını karşılayacak kadar artmasını ve yardım taleplerinin geri çevrilmemesini önermekteyiz.

Erzincan Valiliği'ne öneriler; kadınlara iş alanı ve istihdam yaratılmalıdır.

Barolara öneriler; kadınların barodan adli yardım taleplerindeki gerekli işlemlerin daha basit ve kolay olmasını talep ediyoruz. Erkekler tarafından mağdur edilen kadınlar adli süreçlerin uzun ve zor olması sebebiyle tekrar mağdur ediliyor ve gerekli işlemleri tamamlayamayarak yardım talebinden vazgeçmek zorunda kalıyorlar.

Erzincan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne öneriler; Kadınların sığınak koşullarının iyileştirilmesini, sığınakta kalan kadınlarla sığınak sonrası yaşam için güçlendirici çalışmalar yapılmasını önermekteyiz.

Karakollara öneriler; şikayet başvurusunda bulunarak tedbir kararı aldırarak isteyen kadınlara yanlış yönlendirmelerin yapılmaması, doğru ve gerekli bilgilendirmelerin yapılması, şikayetleriyle ilgili kadının beyanı esas alınarak işlem yapılmasını önermekteyiz.

HEINRICH
BÖLL
STIFTUNG
DERNEĞİ
TÜRKİYE
TEMSİLCİLİĞİ

